

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v prosinci 2017 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v prosinci a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu¹⁾**.

Průzkum se týkal 945 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 472 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 291 podniků obchodu a 645 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** zhodnotili podnikatelé svou současnou celkovou **ekonomickou situaci** v porovnání s minulým měsícem jako neměnnou. 33 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 63,8 % jako uspokojivou a 3,2 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 63,9 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 3,6 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby oděvů, nábytku a opravy a instalace strojů a zařízení. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 32,5 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

V porovnání s minulým měsícem se hodnocení současné **celkové i zahraniční poptávky** téměř nezměnilo. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 84,1 % tržeb, respondenti se 8,3 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti se 7,6 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů s 81,9 % tržeb, jako nízká u respondentů s 8,7 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 9,4 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 80,8 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 9,6 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti také s 9,6 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů s 79,4 % tržeb, u 9,7 % za nízkou a u 10,9 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků se 27,1 % tržeb, poklesla u 2,8 % podniků a u podniků se 70,1 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů s 24,7 % tržeb, snížení se týkalo podniků s 3,1 % a neměnnost podniků s 72,2 % tržeb.

Stav **zásob hotových výrobků** v průmyslových podnicích se v prosinci téměř nezměnil. Stav zásob hotových výrobků považovali v období průzkumu respondenti s 91,1 % tržeb za normální v sezóně. Podniky se 6,8 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky s 2,1 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 93,2 % tržeb za normální v sezóně.

Ukazatele očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** jsou v meziměsíčním srovnání téměř stejné. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky s 9,6 % zhoršení respondenti se 3,2 % tržeb, beze změny 87,2 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situacelepší u 10,3 % respondentů, u 3,7 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků s 86 % tržeb.

.....
¹⁾ Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích **šest měsíců** respondenti se 17,6 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení se 3,6 % a respondenti představující 78,8 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 81,1 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků se 14,8 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 4,1 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 76,4 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 18,4 % a se snížením respondenti s 5,2 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 16,4 % tržeb, snížení očekává 6 % respondentů a neměnnost 77,6 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů se 15,2 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 79 % za celý soubor a snížení exportu očekává 5,8 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 17,3 % tržeb, pokles respondenti s 6,6 % tržeb a respondenti se 76,1 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů s 10 %, ke změnám nedojde u 82,7 % a snížení dovozu předpokládají podniky se 7,3 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 11,4 % respondentů zvýšení dovozu, 8,3 % snížení a 80,3 % respondentů neočekává změny.

Své výrobní kapacity vzhledem k zakázkám považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 84,3 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 10,3 % a nedostatečné u podniků s 5,4 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 82,6 % tržeb, více než dostatečné u 11,2 % a nedostatečné u 6,2 % respondentů.

Podnikatelé v průmyslu očekávají v příštích třech měsících zvýšení tempa růstu výrobní činnosti a téměř neměnnost zaměstnanosti. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 24,2 % tržeb, se snížením počítá 6,5 % respondentů a respondenti se 69,3 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 19,2 % tržeb, neměnný vývoj 73,4 % respondentů a pokles výroby 7,4 % respondentů. Na otázku **zajištění výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu se 7,5% počtu zaměstnanců. Respondenti se 78,4 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 14,1 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 12,3 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 3,9 % tržeb a s neměnností u 83,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 13,1 % tržeb, snížit u 3,7 % tržeb a 83,2 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 15,6 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 8,8 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 91,4 % počtu respondentů, u 6,4 % selepší a u 2,2 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 48,7 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 7,9 % a snížení 15 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 28,4 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se v prosinci meziměsíčně zvýšilo o 1,2 bodu. V porovnání s prosincem 2016 je na stejné úrovni.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Zástupci stavebních podniků zhodnotili svou současnou celkovou **ekonomickou situaci** lépe než minulý měsíc. Ukazatel hodnocení **současné poptávky** po stavebních pracích se téměř nezměnil. V prosinci hodnotilo 34,5 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 61,6 % jako uspokojivou a 3,9 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 14,6 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 8,5 % respondentů a u ostatních (se 76,9 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 63,6 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 31,8 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší a 4,6 % za vyšší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 9,8 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** podnikatelů ve stavebnictví jsou pro období příštích **tří měsíců** vyšší, pro období příštích **šesti měsíců** jsou stejná. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat **v příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů s 76,7 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti s 15,8 % stavebních prací a zhoršení s 7,5 %.

V příštích šesti měsících by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 16,5 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti s 6,9 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 76,6 % respondentů.

Ve výhledu příštích tří měsíců podnikatelé ve stavebnictví očekávají neměnnost tempa růstu **stavební činnosti**, a mírný růst **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 9,3 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů se 26,7 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky se 64 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 70,2 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 7,1 % respondentů a snížení 22,7 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 80,6 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 65,2 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 12,2 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 6,7 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 7,2 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 28,1 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 7,9 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 15,6 % své produkce, neměnnost u 83,4 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 1 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 17,9 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 12,7 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 49,4 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 6,5 % a snížení 13,1 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 31 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) v prosinci meziměsíčně vzrostlo 2 body. V meziročním srovnání je saldo ve stavebnictví také vyšší.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

Hodnocení současné **celkové ekonomické** situace podniků v obchodě se meziměsíčně nezměnilo. Jako dobrou hodnotilo v prosinci **ekonomickou situaci** svého podniku 54,6 % respondentů, 40,2 % jako odpovídající sezóně a 5,2 % jako špatnou. Zásoby zboží se také nezměnily. Současný **stav zásob** hodnotilo 93,5 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 6,2 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti s 11,1 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy se 77,4 % tržeb a s 11,5 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 76,1 % respondentů, 18,6 % očekává růst a 5,3 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 72,1 % tržeb, 10,7 % předpokládá pokles a 17,2 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** podnikatelů v obchodě pro období příštích **tří i šesti měsíců** je nižší než minulý měsíc. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky s 32,4 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 63,4 % žádné změny nepředpokládají a 4,2 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) v prosinci meziměsíčně pokleslo o 1,3 bodu. V meziročním srovnání je ovšem důvěra v obchodě vyšší

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Podnikatelé ve službách zhodnotili svou současnou celkovou ekonomickou situaci přibližně stejně jako minulý měsíc. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 61,8 % respondentů jako dobrou, 37,2 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 1 % jako špatnou.

Hodnocení současné **celkové poptávky** po službách a i její očekávání pro příští tři měsíce se téměř nezměnilo. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 24,7 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 69,4 % respondentů a 5,9 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 80,3 % respondentů, růst cen 18,6 % respondentů a 1,1 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 16,9 % respondentů, neměnnost 61,9 % a růst počtu zaměstnanců 21,2 % respondentů. Ukazatel očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro období příštích **tří měsíců** se mírně zvýšil, pro období příštích **šesti měsíců** se téměř nezměnil.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se v prosinci meziměsíčně mírně zvýšilo o 0,4 bodu. V meziročním srovnání je ovšem indikátor důvěry nižší.